

OCEANEAE DECADIS

C paulisper, tres & triginta continuos dies, coelo tantum & aqua contentus nauigauit. Hispani comites murmurare primum secretò cœperūt, apertis mox conuicijs urgere, de perimēdo cogitare, demum uel in mare proīciendo, consulebat: se deceptos fuisse ab homine Ligure, in præceps trahi, quā nunquam redire licebit. Post trigesimum iam diem furore perciti proclamabant, ut reducerētur, ne ulterius procederet stimulabant hominem: ipse uero, blandis modo uerbis, ampla spe modo, diem ex die protrahēs, iratos mulcebat, deposcebat: proditio- nis quoq; taxandos esse à regibus, si aduersi quicquam in eum molirentur, & si parere recusalēt, prædicabat. Optatum tandem terræ prospectū lāti suscipiūt. Patefecit nauigatione hac prima, sex tantū insulas, atq; ex ijs duas inauditæ ma- gnitudinis: quarū alteram Hispaniolam, Ioannam alterā uocitauit: sed Ioannam esse insulam non pro certo habuit. Illarum quarundā littora cum abraderent, cantantem inter condensa nemora philomenam mense Nouembri audierunt. Dulcium aquarum ingentia flumina, natios portus magnarum classium capa- ces, adinuenit. Ioannæ littora lambens, ad occidentē à septētrione recto latere non multo minus octingentis millibus passuum percurrit (aīunt enim centum & octoginta lequas) continentem arbitratus, quod necq; terminus necq; termini ullius signum in insula, quantum oculis prospectus inserviebat, appareret: re- trocedere instituit, redire etiam illum pelagi tumores coegerunt: nam Ioannæ littora per uarios inflexus tantum iam ad septentrionem se uertebant & curua- bantur, quod boreales flatus naues acrius infestarent, quoniā hyems uigebat. Ad orientem igitur proras uertens, Ophiram insulam sese reperiisse refert: sed cosmographorum tractu diligenter cōsiderato, Antilicæ insulæ sunt illæ & adia- centes aliæ: hanc Hispaniolam appellauit: in cuius septentrionali latere tentare locorum naturam cupiens, terræ appropinquabat. Cum in planam quandam & cæcam rupem aquis coopertam, carina grandioris nauis incidens aperitur, &

D perstat, saxi latentis planicies fuit illis, ne submergerentur, adiumento: cum reli- quis igitur durabus properantes, uiros omnes incolumes educunt. Ibi primum ad terram egressi, homines indigenas uiderunt: qui uenientem inauditam gen- tem conspicati, facto agmine in condensa nemora omnes, ueluti à canibus gal- licis timidi lepores, sese fugientes recipiunt. Nostrī multitudinem insecuri, mu- lierem tantum capiunt: hanc cum ad naues perduxissent, nostris cibis & uino bene saturatam, atque ornatam uestibus (nam ea gens omnis utriuscq; sexus nu- da penitus uitam ducit, natura contenta) solutam reliquerunt. Quum pri- mum ad suos mulier concessit (sciebat enim illa quō fugientes diuerterēt) often- dissetq; mirum esse nostrorum ornatum & liberalitatem: omnes ad littora cer- tatum concurrunt, gentem esse missam ē coelo autumant. Aurum, cuius erat apud illos aliqua copia, ad naues natando portant: pro frusto aut paropsidis fi- ctilis aut uitrei crateris aurū commutabant. Siligulam, si tintinnabulū, si speculi fragmentum, si quicquam aliud simile nostri impariebātur: tantum auri quan- tum petere libebat, aut unusquisq; eorum assequebatur, exhibebant. Cum iam res ipsa ad familiare commercium deuenisset, & gentium mores nostri perqui- rerent, reges habere gentem illam per signa & coniecturas cognouerunt. E na-

Admiranda uibus descendentes nostri à rege & reliquis indigenis honorifice recipiuntur: hominū hu- nostris, omnibus quibus poterant & sciebant modis assurgebant. Sole ad occa- sum uergēte, nostris, dato salutationis angelicæ signo, genua christiano ritu fle- etentibus, itidem illi faciebant. Crucem quocunq; modo Christianos colere con- spicerent, adorabant. Ex nauī quam saxo illisam diximus, nostros homines & quicquid in ea uehebatur, ita celeriter atque animo lāto gens illa in terram suis līntribus, quas Canōas uocāt, eduxerunt, quod affines affinibus apud nos nulli maiore misericordia tacti succurrant. Canōas autem illas ex solo cauato acu- tissimis lapidibus ligno, longas, sed angustas construunt; monoxyla propterea esse

A esse dicemus. Octoginta remigum capaces plerasq; se uidisse multi affirmant. Vsus ferri apud eos nullus inuenitur: propterea quo modo siue domos, quas mira arte laboratas uidebant, siue alia quæcunq; ad eorum usum pertinentia, fabricarent, maxima nostros detinuit admiratio: sed ex fluuialibus quibusdam du^rissimis lapidibus præacutis omnia apud illos diduci certum est. Esse non longe ab illis insulis quorundam ferorum hominum insulas, qui carnibus humanis uescantur, fama didicere: id esse causæ quod ita trepidi aduentantes nostros confugerent, postea retulerunt: Canibales arbitrati, sic truculentos illos, siue Caribes, uocat. Horum obsoenorum insulas itinere ferè in medio ad has insulas ad medridiem reliquèr. Suas insulas iij mites à Canibalibus nō aliter incursionibus crebris uexari perpetuò ad prædam cōqueruntur, atq; per nemora uenatores per uim & per insidias feras insectātur. Quos pueros capiunt, ut nos pullos gallinaeos, aut porcos quos ad obsonia uolumus pinguiores & teneriores educare, constraint, grandiores & pingues effectos comedunt: ætate autem iam matura cum ad eoru manus perueniunt, peremptos partiuntur: intestina & extrebas membrorum partes recentes epulantur, membra sale condita, ut nos pernas suillas, in tempora seruant. Mulieres comedere apud eos nefas est & obsoenum: si uero quas assequuntur iuuenes, ad sobolem procreandam, nō aliter atq; nos galinas, oues, iuuencias, & cætera animalia, curant & custodiunt: uetulas ad obsequia præstanta pro seruis habent. Insularum, quas nostras iam possumus appellare, tam uiri quam foeminae, cum Canibales aduentare præsentiant, alià quam fuga salutem nullam inueniunt: sagittis harundineis præacutis licet utantur, ad Canibalium tamen uim & furores reprimendos parum prodesse comperere: decem enim Canibales centum ex alijs facile, si concurrant, superatueros omnes indigenæ satēt. Quid utraq; gens præter coelum atq; eius lumina adoret, non satis exploratum habuerūt. De reliquis insularium moribus breuitas temporis atq; interpretū inopia, plura noscere nō permiserunt. Radicibus iij mites nostris Insulariū cibi napis & magnitudine & forma, sed gustu dulci, castaneæ teneræ adhuc similibus, ad cibum utuntur. Has ages uocant ipsi. Est & aliud radicis genus, quam iuccam appellat, ex hac & panem conficiunt. Agibus uero magis assis aut elixis utuntur, quam ad usum conficiendi panis. Iuccam uero sectam & compressam, succosa nanq; est, pinsunt, & in placentas coquunt. Sed mirum hoc: aconito letaliorem esse aiunt iuccæ succum, qui epotus illico perimit: panem autē ex eius massa sapidum & salubrem esse omnes experti sunt. Panem & ex frumento quodam panico, cuius est apud Insubres & Granatenses Hispanos maxima copia, non magno discrimine conficiunt. Est huius panicula longior spithama, in acutum tendens, lacerti ferè crassitudine. Grana miro ordine à natura confixa, forma & corpore pisum legumen æmulantur: albent acerba, ubi maturuerunt nigerrima efficiuntur: fracta, candore niuem exuperant: maizium id frumenti genus appellat. Et est apud eos aurum alicuius aestimationis, nam auricularum torulis & naribus perforatis insertum, in tenuissimas dilductum laminas, ferūt. Cum tamen neque ad eos commeare mercatores, nec ipsis alia littora noscere præter sua nostri didicissent, querere ab eis per signa coeperunt, unde sibi id aurum compararent: quantum signis colligere licuit, ex fluuiorum arenis ab altis montibus collabentibus id, neq; magno labore lectum: in pilulas priusquam dilduceretur in laminas astringebant. Non tamen in ea insulæ parte quam rex ille tenebat: quod postea patuit experimento: nam cum inde iam discessissent, forte in flumen inciderūt, cuius arenā multo auro mixtam esse, cum in terram aquandi & piscandi gratia exilissent, perpenderunt. Nullum animal quadrupes se uidisse dicunt, præterquam tria genera cuniculorum. Serpentes insulæ nutriunt, sed minime noxios. Anseres sylvestres, turtures, anates, nostris grandiores & cigno candore, capite purpureo repererunt. Psittacos quorū alij uirides erant,